

въ Римъ, луксътъ при украсяването на лампитѣ билъ забележителенъ. Но колкото този външенъ луксъ и да билъ голѣмъ, въ техническо отношение не била направена нито една крачка напредъ.

Въ Помпей сж намѣрени останки отъ ржчни лампи и полюлеи — величествени на видъ. Въ златния дворецъ на Нерона свѣтѣли лампи, които на практика стоели по-долу отъ нашитѣ газеничета. Въ срѣднитѣ вѣкове сжщо така не били направени никакви подобрения на лампата. Предполага се, че въ третия вѣкъ следъ Христа били измислени восъчнитѣ и лоенитѣ свѣщи, но тѣ само догълняли липсата отъ лампи.

Трѣбваше да се развиятъ достатъчно физиката и химията и въ края на осемнадесетия вѣкъ тѣ да дойдатъ на помощъ за разрешаването на тая трудна задача.

* * *

Като гръмъ се разнесе новината, че петролътъ може да се употребява за освѣтление. Ето и първитѣ петролни проби не закъснѣха да дойдатъ отъ Америка въ 1858. г. Но петролътъ не бѣше още съвсемъ чистъ и при горенето димѣше. Хората не умѣха добре да употребяватъ лампата. Всичко това разочароваваше бърже нѣкои, а други се отказваха съвършено отъ употребението му.

Въпрѣки несполучливитѣ първи опити и недовѣрието на хората, недостатъцитѣ бѣха отстранени и

петролнитѣ лампи погребяха старитѣ маслени.

Петролътъ бѣ пречистенъ (рафиниранъ). На лампитѣ бѣха дадени най-разнообразни и най-подходящи форми. Миризмата и димътъ бѣха избѣгнати и свѣтлината радваше всички.

Петролътъ се изкачва по фитила и отъ топлината се превръща въ смѣсъ отъ нѣколко въздухообразни тѣла, способни да горятъ. Тогава ученитѣ си зададоха въпроса: — дали могатъ тѣзи въздухообразни горливи тѣла, или други подобни на тѣхъ да се получатъ въ голѣмо количество и чрезъ тржби да се пускатъ и подпалватъ въ лампата? Разрешението и на тая задача не закъснѣ. Като най-добъръ изходенъ материалъ за това се явиха чернитѣ каменни вжглища. Кждето нѣмаше такива, използваша кафяви каменни вжглища, дърва, торфъ и тѣмъ подобни материали.

Загрѣти при висока температура въ особени, голѣми затворени сждове, наречени реторти, тѣ изпущатъ голѣми количества горливи въздухообразни тѣла, които посрѣдствомъ тржби се събиратъ въ голѣми специално построени за целта помѣщения и отъ тамъ пакъ посрѣдствомъ тржби се разпращатъ по разни посоки подъ името **свѣтиленъ газъ**.

Хубава свѣтлина дава свѣтилениятъ газъ, но и много неудобства носи съ себе си.

Лампитѣ не могатъ както петролнитѣ да се разнасятъ отъ